

Veřejné mínění o nadcházejících volbách

Z POHLEDU VEŘEJNOSTI MAJÍ VOLBY V ODS A ČSSD DVA JEDNOZNAČNÉ FAVORITY, PŘIČEMŽ SPÍŠE SE PŘEDPOKLÁDÁ PRVENSTVÍ ODS. PONĚKUD MĚNĚ SE VĚŘILO V ÚSPĚCH „KOALICE“. PŘEVLÁDÁ MÍNĚNÍ, ŽE VOLBY NEPŘINESOU ZMĚNU STÁVAJÍCÍCH POMĚRŮ.

Ve dnech 22. – 29. 4. 2002 uskutečnilo CVVM SoÚ AV ČR v rámci výzkumu Naše společnost 2002 na reprezentativním souboru 1133 dotázaných ve věku od 15 let šetření týkající se výsledků nadcházejících voleb a povolebních očekávání. Informace obsahuje základní výsledky, data za jednotlivé dílčí skupiny jsou uvedena pouze v případě dostatečného zastoupení reprezentantů těchto skupin v souboru.

S ohledem na blížící se červnové volby do Poslanecké sněmovny jsme zjišťovali, jak lidé odhadují jejich výsledek, pokud jde o vítěze a druhého v pořadí podle počtu získaných hlasů.¹

Tabulka č. 1 – Očekávaná úspěšnost politických stran a volebních uskupení

	nejvíc hlasů			na 2. místě			1. nebo 2. místo		
	I	II	IV	I	II	IV	I	II	IV
ODS	34,7	41,2	49,3	29,8	29,5	31,9	64,5	70,7	81,2
ČSSD	34,2	36,7	38,2	30,1	34,3	40,0	64,3	71,0	78,2
Koalice (4K)	17,2	3,3	3,0	14,7	6,2	7,2	31,9	9,5	10,2
KSČM	2,6	1,8	2,5	7,3	6,5	6,5	9,9	8,3	9,0
US-DEU	1,4	1,7	0,4	3,4	3,3	1,9	4,8	5,0	2,3
KDU-ČSL	1,0	2,0	0,8	2,7	3,8	2,1	3,7	5,8	2,9
jiné strany	0,4	0,7	0,1	0,9	0,5	0,3	1,3	1,2	0,4

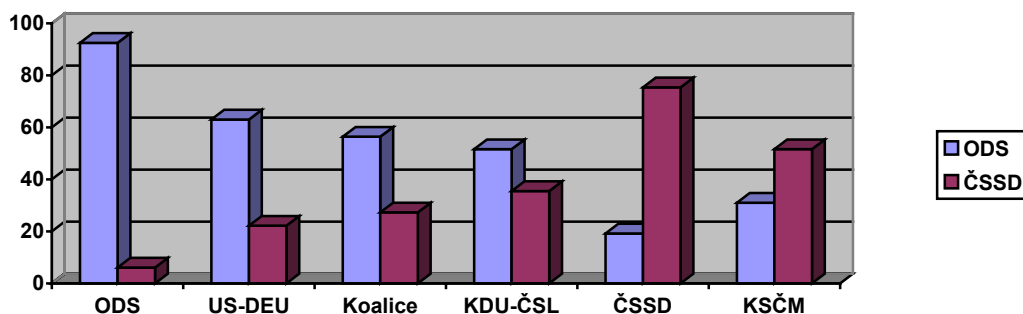
Procenta ve sloupcích, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“ a ostatní výroky.

V tabulce č. 1 jsou uvedeny základní výsledky, pokud jde o očekávané umístění stran v pořadí podle získaných hlasů. Z výsledků je patrné, že největší šance na volební úspěch se dávají dvěma stranám, ODS a ČSSD, mezi kterými v tomto ohledu nejsou příliš významné rozdíly. Obě shodně prakticky čtyři pětiny respondentů uvedly mezi dvěma nejúspěšnějšími. Určitý rozdíl existuje jen v podílech týkajících se konkrétního umístění – aktuálně se poněkud častěji věří v celkové prvenství ODS, zatímco v lednu tohoto roku byly vyhlídky obou stran hodnoceny zcela vyrovnaně. Celkově lze říci, že očekávání volebního úspěchu ODS i ČSSD od počátku roku zesiluje. Naproti tomu výraznější úspěch „Koalice“ v podobě prvního nebo alespoň druhého místa v počtu získaných hlasů očekává jen asi každý desátý respondent, což je ještě mnohem méně než v lednu 2002, kdy tehdejší „Čtyřkoalici“ takový výsledek předpovídala třetina dotázaných. Vedle toho asi 5 % dotázaných v odpovědi uvedlo na prvním či druhém místě některý ze subjektů sdružených v „Koalici“. Velmi podobně jako v případě samotné „Koalice“ jsou aktuálně hodnoceny i volební vyhlídky KSČM, ovšem na rozdíl od prve jmenovaného uskupení nevykazují očekávání týkající se volebního výsledku KSČM v průběhu času žádné změny. Podle volebních preferencí se přirozeně projevila tendence stoupenců jednotlivých parlamentních stran a uskupení relativně častěji věřit ve vítězství své preferované strany. Navzdory tomu u všech stran či uskupení s významnější podporou občanů byly vždy nejčastěji uváděny jako vítězové voleb ODS a ČSSD (viz graf), přičemž ti, kdo se hlásí k ODS, US-DEU, KDU-ČSL či

¹ Otevřená otázka: „Pokuste se odhadnout, která politická strana nebo volební uskupení ve volbách do Poslanecké sněmovny získá nejvíc hlasů a která bude na druhém místě.“

„Koalici“, ve vyšší míře věří ve vítězství ODS, zatímco stoupenci ČSSD a KSČM naopak více očekávají vítězství ČSSD.

Graf č. 1 – Očekávaný vítěz voleb podle stranických preferencí

Vedle odhadu volebního výsledku nás zajímala povolební očekávání v politické oblasti, v ekonomice i celkově.²

Tabulka č. 2 – Povolební očekávání

	v oblasti politické		v oblasti ekonomické		celkově	
	I/2002	IV/2002	I/2002	IV/2002	I/2002	IV/2002
zlepší se	17	16	19	21	17	19
nezmění se	52	58	43	44	46	48
zhorší se	13	9	20	17	18	15
NEVÍ	18	17	18	18	19	18

Procenta v sloupci

Výsledky ukazují, že od letošních voleb do Poslanecké sněmovny se změny poměrů k lepšímu nebo k horšímu příliš neočekávají, přičemž podíl těch, kdo čekají zlepšení, byl na konci dubna ve všech případech nepatrně vyšší než podíl respondentů předpokládajících změny k horšímu. Vedle vždy jednoznačně největšího podílu těch, kteří soudí, že volby nepřinesou změny poměrů v některém z uvedených směrů, se v šetření pravidelně objevovala téměř jedna pětina respondentů, kteří na věc nemají vytvořen žádný názor, nebo nevědí, co mají od výsledků voleb očekávat. V porovnání s lednem 2002 se situace v podstatě nezměnila. Posun překračující hranici náhodné statistické chyby byl zaznamenán pouze u povolebních očekávání v politické oblasti, kde mírně poklesl podíl negativních a vzrostl podíl neutrálních expektací.

Ve všech směrech zlepšení po volbách častěji očekávají lidé ve věku 30 až 44 let, absolventi vysokých škol, podnikatelé, dotázaní s dobrou životní úrovní, lidé spokojení s celkovou politickou situací a stoupenci ODS, kteří očekávají její vítězství ve volbách (viz tab. č. 3, 4 a 5). Zhoršení naopak častěji předpokládají příznivci KSČM a lidé, kteří by nevolili žádnou politickou stranu.

Tabulka č. 3 – Povolební očekávání situace v politické oblasti podle předpokládaného vítěze voleb

	vyhraje ODS		vyhraje ČSSD	
	voliči ODS	nevoliči ODS	voliči ČSSD	nevoliči ČSSD
zlepší se	40	8	16	11
nezmění se	49	64	63	59
zhorší se	2	9	6	14

procenta ve sloupcích, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“

² Otázka pro všechny respondenty: „Poměry se podle Vás po letošních volbách do Poslanecké sněmovny zlepší, zhorší nebo nezmění v oblasti politické, v oblasti ekonomické a celkově?“

Tabulka č. 4 – Povolební očekávání situace v ekonomice podle předpokládaného vítěze voleb

	vyhraje ODS		vyhraje ČSSD	
	voliči ODS	nevoliči ODS	voliči ČSSD	nevoliči ČSSD
zlepší se	46	15	21	14
nezmění se	36	48	44	47
zhorší se	9	17	16	23

procenta ve sloupcích, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“

Tabulka č. 5 – Povolební očekávání situace celkově podle předpokládaného vítěze voleb

	vyhraje ODS		vyhraje ČSSD	
	voliči ODS	nevoliči ODS	voliči ČSSD	nevoliči ČSSD
zlepší se	40	12	18	13
nezmění se	44	51	51	51
zhorší se	5	17	13	20

procenta ve sloupcích, dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“

*Tisková informace PV20515
Výzkum V02-04, otázky PV.12, PV.13
Zpracoval Jan Červenka
Vydáno dne 15. května 2002*